

Vyhlásenie k 4. augustu, Pamätnému dňu Matice slovenskej – 2. 8. 2012

4. augusta 1863 sa v Martine konalo prvé valné zhromaždenie Matice slovenskej, keď už rok predtým jej vznik odsúhlasil cisár František Jozef a darom tisíc zlatých sa stal jej zakladajúcim členom s číslom 111. Otcovia Matice chceli, aby vznikla v roku osláv 1000. výročia príchodu Konštantína a Metoda, ktoré v Ríme inicioval Franz Lis(z)t, čím jej do vienka dali aj starostlivosť o cyrilo-metodský odkaz v oblasti spoločenského života. Maticu po dvanástich rokoch ministerstvo vnútra zatvorilo, aj na základe jej ovocia však na konci prvej svetovej vojny zaniklo Uhorsko, Matica nanovo ožila a odvtedy prekonala dobré i zlé časy, zväčša podľa vôle vládnucich.

Od roku 1990 sa pod jej záštitou uskutočnili tisícky zväčša kultúrnych, osvetových i vedeckých akcií, významne prispela k štátnej samostatnosti i k prijatiu jazykového zákona. Chybnými krokmi v nedávnej minulosti, najmä riskantnými finančnými operáciami, prišla však o veľkú časť svojho majetku, ale aj o dôveru verejnosti. Dúfam v skoré vyjasnenie starých nešťastných káz za pomoci príslušných orgánov štátu.

V záujme otvorenosti voči verejnosti sme prvý raz zaslali správu o jej činnosti na rokovanie Výboru NRSR pre kultúru a médiá. Jej obsahom sú aj naše zámery v najbližšom období, hľadanie nových ciest pri plnení matičného poslania, ktorým je zjednocovanie všetkých občanov v záujme vlastenectva, ako aj plnenie niektorých úloh štátu, ktoré napríklad vyplývajú z medzinárodného dohovoru UNESCO na ochranu nemotného kultúrneho dedičstva. Keďže vlasť, to je kultúra a vzdelanosť, ale aj pamiatky, stav jazyka, pomaly zanikajúce tradície, aj príroda a stav nášho vidieka, aj problémy na jazykovo zmiešanom území, usilovne pracujeme na tom, aby sa Matica stala akýmsi myšlienkovým think-tankom v naznačených oblastiach. Chceme sa napríklad angažovať pri záchrane tradičných hodnôt vidieckeho života, úzko spojeného s využívaním zanedbanej pôdy. Pomohla by aj úprava legislatívy tak, aby Matica mohla byť aktívnejším účastníkom spoločenského diania.

Verím, že ozdravnými krokmi, o ktoré sa na čele Matice usilujem, nanovo získava stratenú dôveru vo verejnosti a prispieva k zjednocovaniu Slovenska na báze úcty k tradíciám, kultúrnosti a vzdelanosti.

Martin 2. 8. 2012

Marián Tkáč
predseda Matice slovenskej

